

Titel: Kapitel 1

Citation: "Kapitel 1", i *1906/1907: Lovforslag*. Onlineudgave fra Lovforarbejder:
<https://tekster.kb.dk/text/jura-texts-r18-shoot-chptrd1e74.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: 1906/1907: Lovforslag

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Kapitel 1

Retterne.

§ 1.

De almindelige Domstole ere Højesteret, Landsretterne og Underretterne, samt Sø- og Handelsretten i København.

Rigsretten, Sessionerne, de gejstlige og militære Retter omfattes ikke af denne Lov.

§ 2.

Højesteret er øverste Domstol for hele Riget, Den har sit Sæde i København og bestaar af en Justitiarius og 12 andre Højesteretsdommere. Til at træde i Justitiiarii Sted i paakommende Tilfælde beskikker Kongen en af Rettens Dommere.

I hver Sags Afgørelse ved Højesteret deltage, for saa vidt ikke andet særlig er bestemt, mindst 7 Dommere. Haves i nogen Sag ikke det fornødne Antal af Højesteretsdommere til Raadighed, kalder Justitiarius en eller flere Landsdommere til at deltage i Sagens Behandling.

§ 3.

Skriverforretningerne ved Højesteret samt Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter forestaaes af en Justitssekretær. Ved Skriverkontoret ansættes 3 Fuldmægtige og det øvrige fornødne Kontorpersonale. Højesterets Justitiarius træffer Bestemmelse om Forretningernes Fordeling.

§ 4.

Der skal være 2 Landsretter: Østre Landsret og Vestre Landsret, hver med samme Landomraade, som henholdsvis Landsoverretten i København og Landsoverretten i Viborg hidtil har haft.

Østre Landsret, der har sit Sæde i København, bestaar af en Justitiarius og indtil 16 andre Landsdommere; Vestre Landsret, der har sit Sæde i Viborg, bestaar af en Justitiarius og indtil 11 andre Landsdommere.

I Justitiiarii Forfald træder i fornødent Fald det ældste tilstedeværende ordentlige Medlem af Retten i hans Sted.

§ 5.

Landsretternes Domsmyndighed omfatter dels Behandling og Paakendelse i første Instans af Retssager i det Omfang, som bestemmes ved Reglerne i denne Lov, dels Prøvelse i anden Instans af Underretternes Behandlinger og Afgørelser overens- stemmende med de nævnte Regler. Endvidere kan Kære rejses for Landsretten over

Underrettens Afgørelser vedrørende de i § 14 a.—d. ommeldte Forhold.

§ 6.

Hvor ikke andet er særlig bestemt i denne Lov, deltage i de enkelte Lands- retssagers Behandling mindst 3 af Rettens Dommere. Sagerne Fordeling mellem

Dommerne bestemmes af Justitiarius efter Forhandling med Rettens Medlemmer.

§ 7.

I de Straffesager, ved hvis Paadømmelse Nævninger medvirke, beklædes For- mandspladsen af en af Kongen blandt Rettens Medlemmer dertil for et Tidsrum af 5 Aar ad Gangen beskikket Formand. Ved hver Landsret kan beskikkes 3 saadanne Formænd.

§ 8.

Er Formanden forhindret fra at fungere i de i foregaaende Paragraf omhandlede Sager, kan Landsrettens Justitiarius enten selv overtage dennes Hverv eller overdrage det til en anden af Rettens Dommere. I andre Sager beklædes For- mandspladsen af Rettens Justitiarius eller, naar han ikke deltager i Behandlingen, af den efter Tjenestealder ældste af de 3 Dommere, af hvem Retten dannes.

§ 9.

Sø- og Handelsretten i København, der har at behandle Sø- og Handelssager, som i Henhold til denne Lovs Bestemmelser anlægges i København, samt de Straffe- sager, der efter de hidtil gældende Regler have hørt under Sø- og Handelsretten bestaar af en af Kongen beskikket Formand samt saa mange handelskyndige og søkyndige Medlemmer, som fastsættes ved kgl. Anordning.

De sø- og handelskyndige Medlemmer vælges paa den i Lov af 19. Februar 1861 § 3 angivne Maade og

skulle have de i samme Lovs § 4 nævnte Egenskaber, ligesom Bestemmelserne i Lovens §§ 6 og 7 skulle gælde om dem.

Til at sætte Retten udkræves i Sager, der i Medfør af §§ 201—02 vilde høre under Landsretterne, Tilstedeværelsen af Formanden og 4 sø- eller handelskyndige Dommere. I Sager, der ifølge de nævnte Paragraffer vilde høre under Underretterne, beklædes Retten af Formanden og 2 sø- eller handelskyndige Dommere. Dog kan Retten beklædes af Formanden alene, naar der ikke er Spørgsmaal om Vidneførsel, Syn og Skøn, Afhøring af Parter, Parts Ed, Kendelse om omtvistede Punkter eller Domsforhandling. Ved Behandling af Straffesager samt, naar Søforklaringer eller Søforhør skulle optages, dannes Retten af Formanden og 2 søkyndige Medlemmer; dog kan Retten i Straffesager udenfor Domsbehandling beklædes af Formanden alene, for saa vidt der ikke til Brug under denne skal afhøres Vidner, ske Besigtigelse eller afgives Syn eller Skøn.

Ved Sø- og Handelssager forstaas i denne Lov de borgerlige Sager, i hvilke Fagkundskab til Søforhold eller til Handelsforhold skønnes at være af Betydning; og ved Afgørelsen heraf vil der være at tage særligt Hensyn til, om begge Parter ønske Sagen behandlet som Sø- og Handelssag.

I København blive Handlendes, Fabrikanters og Skibsrederes Konkursboer derhos at behandle af Sø- og Handelsretten under Ledelse af en af Kongen blandt Byrettens Medlemmer valgt Næstformand, som beskikkes til tillige at fungere i denne Egenskab. I hvert enkelt Bos Behandling deltager Næstformanden og 2 af de sø- eller handelskyndige Medlemmer.

Retten bestemmer selv den Omgang, hvorefter de sø- og handelskyndige Medlemmer skulle deltage i Rettens Møder og Boernes Behandling.

I Formandens Forfald træder i fornødent Fald Næstformanden i hans Sted. I Næstformandens Forfald træder Formanden i dennes Sted.

§ 10.

Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter forestaas ved hver Landsret af en Justitssekretær, der tillige er. Retsskriver. Desuden ansættes der ved Landsretterne, foruden det i øvrigt fornødne Kontorpersonale, ved Østre Landsret 6, ved Vestre Landsret 3 Fuldmægtige. Landsrettens Justitiarius træffer Bestemmelse om Forretningernes Fordeling.

Ved Sø- og Handelsretten indrettes et af Formanden ledet Skriverkontor, hvor- ved ansættes en Justitssekretær samt to Fuldmægtige foruden det øvrige fornødne Kontorpersonale.

§ 11.

Domsbehandling af alle Landsretssager i 1ste Instans, saavel borgerlige Sager som Straffesager, foregaar dels paa det Sted, hvor Landsretten har sit Sæde, dels paa andre ved kongelig Anordning dertil fastsatte Steder i Landsretskredsen. I Anordningen bestemmes, hvilke Dele af Landsretskredsen, der skal henlægges til hvert af disse Tingsteder.

§ 12.

Landsretskredsene inddeles i Underretskredse. Disses Tal og Omraade forbliver

som hidtil. Forandring i Omraadet kan ske ved kongelig Anordning.

§ 13.

Underrettens Virkekreds omfatter Behandling og Paakendelse af Retssager og Foretagelse af Retshandlinger i det Omfang, som bestemmes ved Reglerne i denne Lov

§ 14.

Til Underretternes Virkekreds henhører fremdeles udenfor den egentlige Retspleje:

- a. Tinglæsningsvæsenet;
- b. de Retsbetjentene ved Lov af 23. Januar 1862 angaaende Tiendevederlagets Be-
rigtigelse paahvilende Forretninger;
- c. Udmeldelse af Syns- og Skønsmænd udenfor Retsplejen, for saa vidt den ikke kan ske af Øvrigheden;
samt udenfor Københavns Byrets Omraade:
- d. Notarialforretninger.

Notarialvæsenets Ordning i København fastsættes ved særlig Lov.

§ 15.

Københavns Byret, som udgør Underret for København, bestaar af en Ju-
stitiarius og indtil 20 andre Dommere. Af disse ere to Fogder og to Skifteforvaltere. Byretten deles i indtil 16 Afdelinger, som hver beklædes af en enkelt Dommer, der behandler og paakender de til Afdelingen henlagte Sager. Forretningernes Fordeling mellem Afdelingerne bestemmes af Justitiarius med Justitsministerens Billigelse. Ju-
stitiarius fordeler, efter Forhandling med Rettens øvrige Medlemmer, Afdelingerne imellem Medlemmerne. Naar det gøres fornødent, kan Justitiarius overdrage til et Medlem af Retten midlertidig eller i enkelte Sager tillige at udføre Forretninger i en anden Afdeling end den ham tildelte.

§ 16.

Til Københavns Byret hører et Skriverkontor samt et Pante- og Brev-
skriverkontor.

Skriverkontoret, hvorunder Skriverforretningerne ved Byrettens forskellige Af-
delinger samt Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter vedrørende Domssager og Skiftevæsenet høre, forestaas af en Justitssekretær; der ansættes indtil 21 Fuldmægtige foruden det i øvrigt fornødne Kontorpersonale. Fogedforretninger og de til Skifteforvaltningen hørende Forretninger kunne, for saa vidt der ikke der-
ved bliver Spørgsmaal om Afgørelse af Tvistigheder, efter Dommerens Bestemmelse udføres af en Fuldmægtig

eller en anden dertil af Byrettens Justitiarius bemyndiget Person. To af Fuldmægtigene tillægges der under Benævnelsen Underfogder Bemyndigelse til paa eget Ansvar at afsige de under Fogedforretninger forefaldende Kender, saaledes at der med Hensyn til Paanke og Kære gælde de samme Regler som med Hensyn til vedkommende Dommere i Byretten, jfr. Kap. 50.

Pante- og Brevskriverkontoret, hvorunder Skøde- og Pantebøgernes Førelse hører, forestaas af en Pante- og Brevskriver, og der ansættes 4 Fuldmægtige foruden det i øvrigt fornødne Kontorpersonale. Beslutninger vedkommende Bøgernes Førelse kunne tages af Pante- og Brevskriveren eller en Fuldmægtig. Tinglæsninger og Aflæsninger foregaa ved de Afdelinger, som behandle borgerlige Domssager. Rettens Justitiarius fastsætter Fordelingen med Justitsministerens Billigelse.

Oppebørsel af og Regnskabsaflæggelse for Retsafgifter forestaas for Fogedforretningernes Vedkommende af Fogderne og for Pante- og Brevskriverforretningernes Vedkommende af Pante- og Brevskriveren.

§ 17.

Udenfor København bestaa Underretterne hver af en Dommer, der tillige er Retsskriver. De nuværende særskilte Retsskriverembeder forblive dog bestaaende indtil videre.

Forsl. t. L. om Rettens Pleje.

Til Forretningerne som Retsskriver henregnes:

- 1) Besørgelsen af de under Retten hørende Skriverforretninger og Udfærdigelser, derunder Udskrifter af Retsbøgerne;
- 2) Oppebørsel af Retsafgifter og Regnskabsaflæggelse herfor;
- 3) Ekspedition af Dokumenter, der tinglæses eller aflæses, og Førelse af Skøde- og Pantebøgerne; og
- 4) Notarialforretninger.

Paa Underretsdommerens Begæring kan der af Landsrettens Justitiarius meddeles dertil egnede Mænd (§ 46) Bemyndigelse til paa Dommerens Ansvar at udføre Fogedforretninger, de til Skifteforvaltningen hørende Forretninger eller Dele af samme samt Notarialforretninger. Bemyndigelse til at udføre nogen Del af de egentlige Dommerforretninger kan kun meddeles af Justitsministeren.

Med Hensyn til Udpantningers Foretagelse ved Sognefogden gælde Reglerne i

Bogen om den borgerlige Retspleje Kapitel 51.

§ 18.

I Søsager samt i de Straffesager, der efter de hidtil gældende Regler have hørt under Søretterne, tiltrædes Underretten udenfor København af 2 søkvndige Mænd overensstemmende med Reglerne i Lov om Sørætter af 12. April 1892 §§ 2, 3, 4 og 5, og saaledes at Retten kan beklædes af Formanden alene i de foran i § 9 angivne Tilfælde.

§ 19.

De hidtilværende Tingsteder for Underretterne udenfor København bevares indtil videre. Forandring heri kan træffes ved kongelig Anordning.

Dommeren skal have Bolig ved Kredsens Tingsted (Hovedtingsted). Dog kan Justitsministeren tilstede Afvigelse herfra.

§ 20.

Sø- og Handelssager kunne behandles ved de for almindelige borgerlige Rets- sager dannede Retter, naar begge Parter ere enige herom.

Begæring om, at en Sag skal behandles som Sø- eller Handelssag, eller Ind- sigelse derimod skal fremsættes senest paa den første Tægtedag. Rettens Afgørelse af Spørgsmaal derom kan ikke medføre Afvisning af Sagen, men kun Henvisning af dens videre Behandling til den rette Domstol. Kærefristen er 3 Dage.

Sø- og Handelssager, der ellers vilde være at behandle udenfor København, kunne, naar Parterne ere enige herom, indbringes for Sø- og Handelsretten i Kø- benhavn.

§ 21.

Regeringens Ret til at anordne ekstraordinære Retter vedbliver i sit nuværende Omfang. Saadanne Retter ville dog i alle Henseender i Sager, der falde under nær- værende Lov, have i deres Fremgangsmaade at anvende denne Lovs Regler, saaledes at de uden dog at være bundne ved Bestemmelserne om Retskredsens Grænser fungere som Underret og Landsret og i alle Afgørelser staa under Kære og Anke umiddelbart til Højesteret.

Ligeledes kan Kongen dels i Sager, i hvilke der foreligger Sigtelse for Over- trædelse af den borgerlige Lovgivning, og tillige for Forhold, der vedrører Sigtedes Stilling som gejstlig Embedsmand, bestemme, at Sagen i sin Helhed skal under- søges og paakendes enten ved gejstlig eller ved borgerlig Ret, dels i Sager, hvorunder Forelagte Lovforslag m. m. 229

Personer, af hvilke nogle henhøre under militære, andre under borgerlige Retter, sigtes for Delagtighed i samme forbryderske Forhold, bestemme, at Sagen i sin Helhed skal undersøges og paakendes ved borgerlig Ret. I disse Tilfælde kan Kongen tilfor- ordne de borgerlige Retter, til hvilke Sagens Undersøgelse og Paakendelse henvises, samt de borgerlige Domstole, hvem Paakendelsen i Tilfælde af Anke tilkommer, hver tvende henholdsvis gejstlige eller militære Medlemmer som Dommere.

§ 22.

Underretsdommerne udenfor København vedblive, indtil! anden Bestemmelse træffes ved Lov, foruden deres Dommergerning at varetage samtlige de til Retsbe- tjentene efter den hidtil værende Ordning henlagte administrative Forretninger.

I Underretskredse, hvor Folketallet efter sidste Folketælling overstiger 40,000 Indbyggere, ansættes dog en særlig Dommer, til hvilken henlægges de Dommeren og Skriveren ved Underretterne paahvilende Forretninger vedrørende Strafferetsplejen og den borgerlige Retspleje, og en særlig Politimester, til hvilken de nævnte administra- tive Forretninger henlægges. I Underretskredse, hvor Folketallet efter sidste Folke- tælling overstiger 70,000 Indbyggere, ansættes 2 særlige Dommere foruden en Politi- mester; Forretningernes Fordeling mellem Dommerne fastsættes ved kongelig Anordning.

